

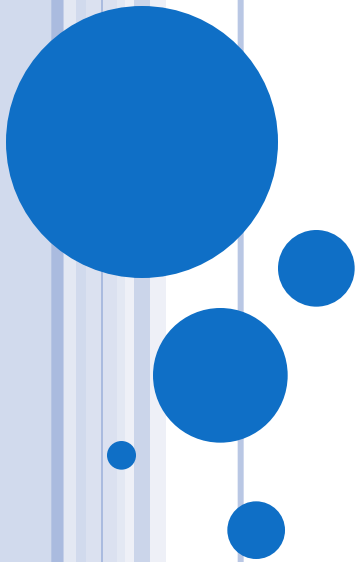
JOHDATUS YMPÄRISTÖMELUUN –

***Meluntorjunnan perusteet
Meluselvitykset ja niiden teettäminen sekä laatu***

***Pohjois-Savon ELY
ALUEIDENKÄYTÖN KOULUTUSPÄIVÄ 4.12.2013***

Larri Liikonen UUD ELY-keskus

YMPÄRISTÖMELUN PERUSKÄSITTEET

YMPÄRISTÖMELUN PERUSKÄSITTEET

- ÄÄNI on aaltoliikettä, joka etenee väliaineessa. Tieteellistä äänentutkimusta kutsutaan akustiikaksi.
- Äänen aiheuttamat paineen vaihtelut voidaan havaita kuuloaistimuksena, tuntoaistimuksena tai mittaamalla.
- Äänen kuvaamisessa käytetään voimakkuutta(taso), ajallista vaihtelua, taajuutta ja taajuusjakaumaa (spektri)

YMPÄRISTÖMELUN PERUSKÄSITTEET

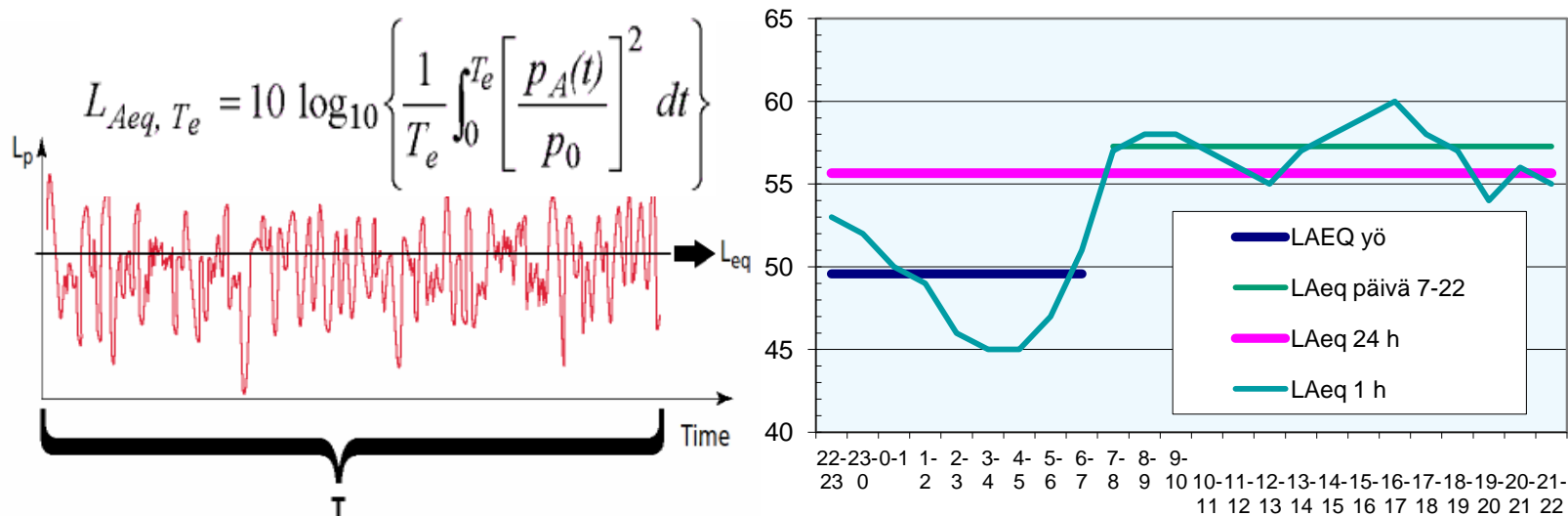
- MELU on ääntä, joka koetaan epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin terveydelle vahingollista tai hyvinvoinnille haitallista
  - Terveysvaikutukset (altistus, ajankohta, kesto)
  - Ympäristömelulle annettujen ohje-arvojen ylittävä äänitaso
  - Subjektiiivisuus (häiritsevyys, viihtyisyys, estää/häiritsee jonkin toiminnan)
- Ei luonnon äänet

KESKIÄÄNITASO

LAeq

- Keskiäänitaso (ekvivalenttitaso, A-äänitaso)
- keskiäänitaso vastaa jatkuvaa vakioäänitasoa
- mittausjakson äänitasojen tehollinen keskiarvo
  - korostaa suurimpia hetkellisiä äänitasoja

KESKIÄÄNITASO

- Muut keskiäänitاسoa kuvaavat suureet
  - L_{DEN} , vuorokauden äänitaso, jossa ilta-ajan (E) klo 19-22 keskiäänitاسoa painotetaan + 5 dB ja yö-aikaa (N) +10 dB, melun häiritsevyyden kuvaamiseksi.
  - $L_{Aeq, t}$ tietyn ajanjakson t keskiäänitaso
  - $L(Aeq),d$ = päiväajan (klo 7-22) keskiäänitaso
  - $L(Aeq),yö$ = yöajan (klo 22-7) keskiäänitaso (L_n)

ENIMMÄISTASOT

- Enimmäistaso $L_{\max}$ (ympäristömelussa $L_{AF\max}$)
mittausjakson aikana korkein mitattu äänitaso
  - monin tavoin ongelmallinen suure (yksinään käytettynä)
    - yleistettävyys?
    - tapahtuman satunnaisuus?
    - määrän, toistuvuuden ym. arvion puuttuminen?
- $L_{AI\max}$, ampumaratojen melu
  - mittausjakson aikana korkein mitattu äänitaso aikapainotuksella I määritettynä.

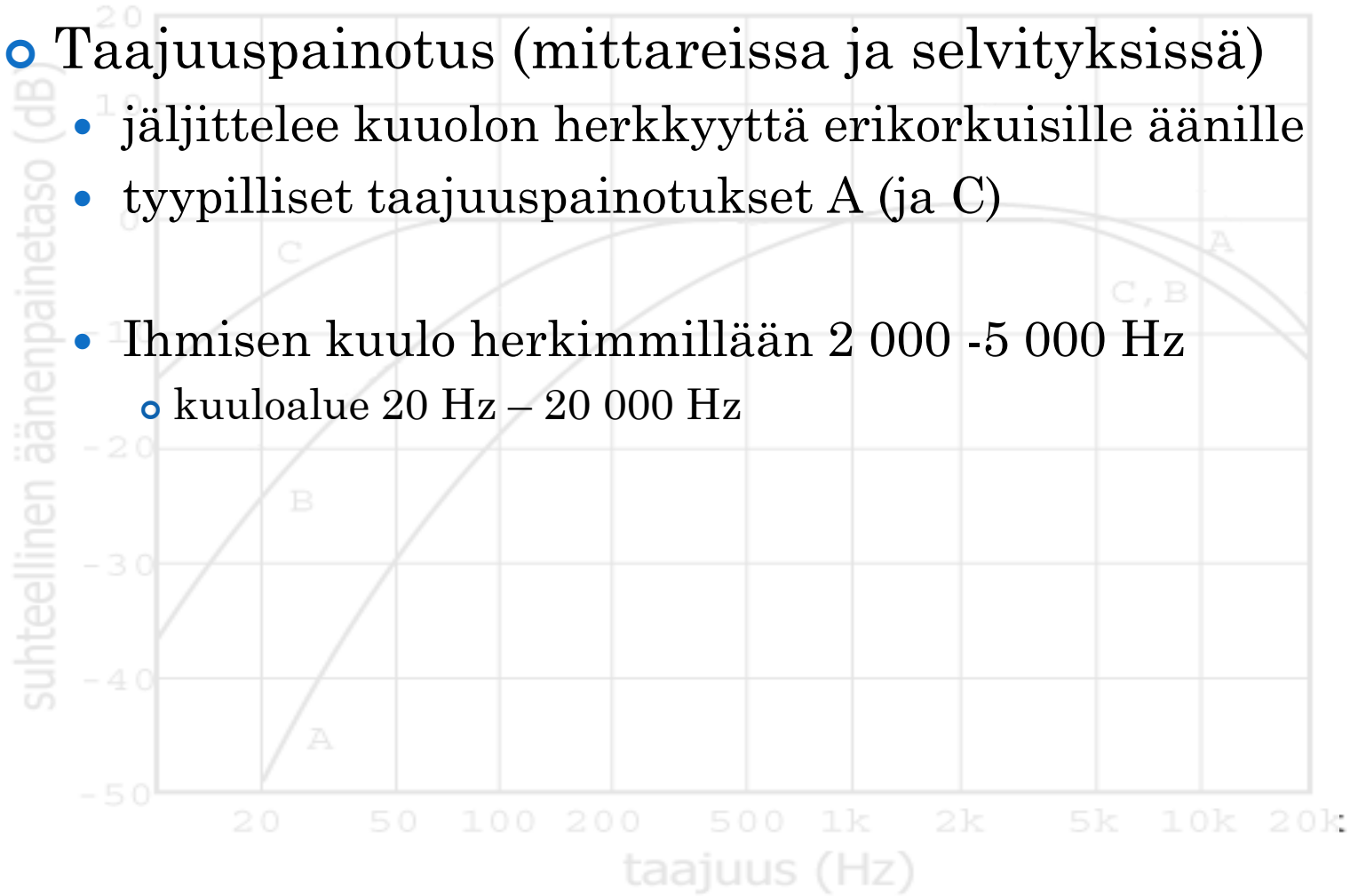
MUITA MÄÄREITÄ

- Äänialtistustaso (L_{AE} tai SEL)
  - kuvaa melutapahtuman äänienergian määrää normalisoituna yhteen sekuntiin.
    - melutapahtuman häiriön arviointi
    - erillisten melutapahtumien aiheuttaman keskiäänitason laskeminen
- Äänitehotaso $L_{w(A)}$
  - laitteen aiheuttama melupäästö (laitteen säteilemä ääniteho) vrt. patterin lämpöteho
    - melulaskentojen lähtöarvo

- Taajuuspainotus (mittareissa ja selvityksissä)
  - jäljittelee kuulon herkkyyttä erikorkuisille äänille
  - tyypilliset taajuuspainotukset A (ja C)
  - Ihmisen kuulo herkimmillään 2 000 -5 000 Hz
    - kuuloalue 20 Hz – 20 000 Hz

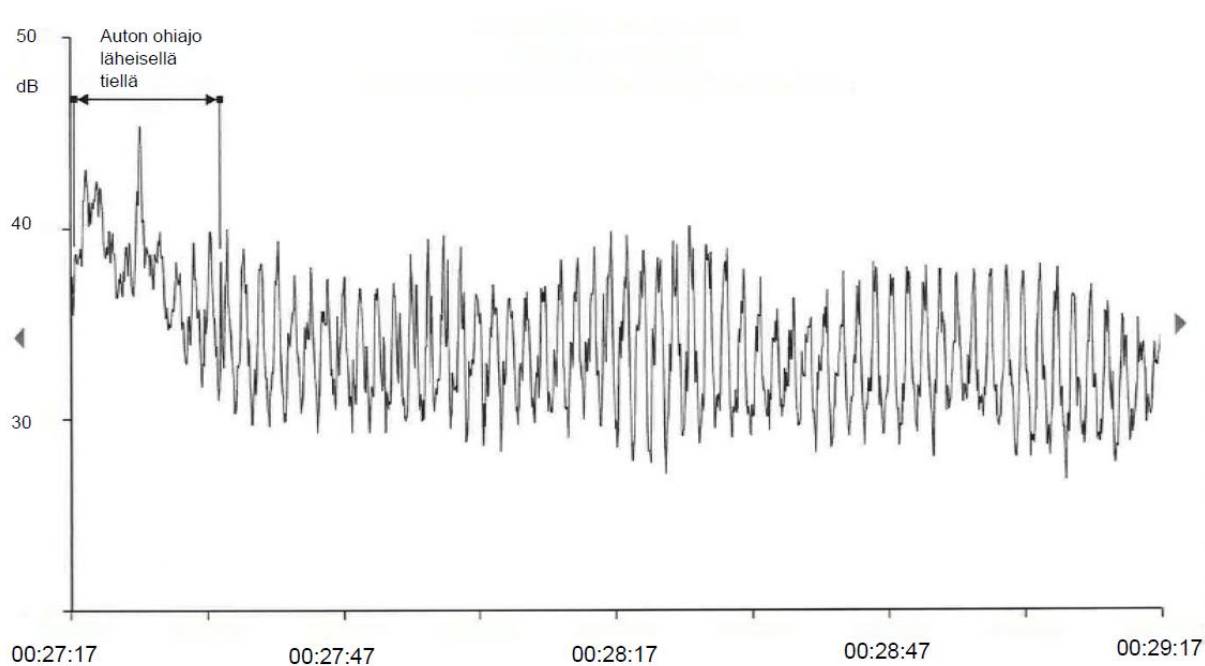
YMPÄRISTÖMELUN PERUSKÄSITTEET

- Äänen ajallinen luokittelu
  - jatkuva – tasainen (esim. tieliikenne, teollisuus)
  - vaihteleva – jaksottainen – hetkellinen – melutapahtuma (esim. lentoliikenne, junaradat, satamat (pienet, lastaus))
  - lyhytaikainen, iskumainen – impulssimainen (ammunta) [toteaminen: $L_{AImax} - L_{ASmax} > 5$ dB]
- Äänen luokittelu spektrin (taajuuden) mukaan
  - Kapeakaistainen [toteaminen: terssin tasot erottuvat viereisistä taajuuksista 5 dB (8-12 dB)]
  - Laajakaistainen
  - Pientaajuinen melu 20-200 Hz (infra- < 20 Hz, ultra- > 20 kHz)

MUITA MÄÄREITÄ

- Amplitudimodulaatio = melun jaksollinen vaihtelu

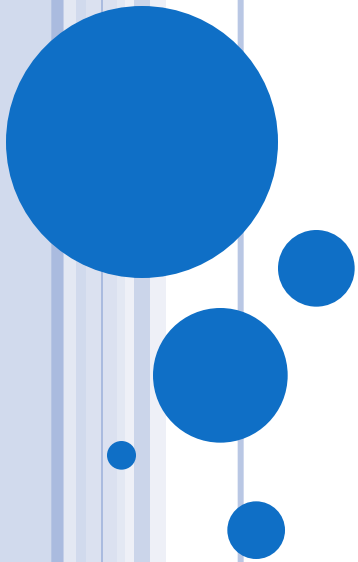
YMPÄRISTÖMELUN PERUSKÄSITTEET

○ Äänenpainetaso

- Äänen voimakkuutta kuvataan taso käsitteellä
  - Tasojen yksikkö on desibeli (dB), jonka asteikkoon logaritminen
  - 3 dB lisäys tasossa tarkoittaa melun (energian) kaksinkertaistumista
  - 10 dB lisäys tasossa = melun 10 kertaistumista
  - 20 dB 100 kertaistumista jne.
  - 50 dB + 50 dB = 53 dB
  - 60 dB + 50 dB ~ 60 dB ns. 10 dB sääntö (huom. meluntorjunta)
- 2-3 dB muutos havaittavissa korvalla (juuri ja juuri)
- 10 dB muutos aistitaan melun kaksinkertaistumisena

MELUTASON OHJEARVOT

MELUTASON OHJEARVOT

YLEISET OHJEARVOT VNP 993/1992

	L _{A,eq} enintään	
	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Ulkona:		
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB 45 dB ¹
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet		45 dB
Sisällä:		
Asuin-, potilas- ja majoitustilat	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneistot	45 dB	-

Soveltuvat parhaiten tasaiseen meluun: tieliikenne, raideliikenne, prosessiteollisuus.

Eivät koske ampumaratojen tai moottoriratojen melua

MELUTASON OHJEARVOT

AMPUMAMELU

	Melun A-painotettu enimmäistaso impulssiaikavakiolla, L_{Amax}, määritettynä enintään
Asumiseen käytettävät alueet	65 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	65 dB
Virkistysalueet taajamissa tai niiden välittömässä läheisyydessä	60 dB
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	60 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet	60 dB
Luonnonsuojelualueet	60 dB

MELUTASON SUUNNITTELUOHJEARVOT

TUULIVOIMALOIDEN MELU

	LAeq päiväajalle (klo 7-22)	LAeq yöajalle (klo 22-7)
Asumiseen käytettävillä alueilla, loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamissa, virkistysalueilla	45 dB	40 dB
Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamien ulkopuolella, leirintäalueilla, luonnonsuojelualueilla	40 dB	35 dB*
Muilla alueilla (esim. teollisuusalueilla)	ei sovelleta	Ei sovelleta

Tuulivoimaloiden melu, sisätiloissa

Terssikaistan keskitajuus/Hz	16	20	25	31,5	40	50	63	80	100	125	160
$L_{eq,1h}$ /dB	82	74	64	56	49	44	42	40	38	36	34

Pientaajuista melua rakennusten sisällä (makuuhuoneissa) tarkastellaan terssikaistoittain (kuten asumisterveysohjeessa) käyttäen taajuuspainottamattomia tunnin keskiäänitasoon $L_{eq,1 h}$ perustuvia arvoja. *Ympäristöministeriön raportteja 19 | 2011*

MELUTASON SUUNNITTELUOHJEARVOT

RASKAAT ASEET JA RÄJÄHTEET

Raskaiden aseiden ja räjähteiden aiheuttama yhden tapahtuman ympäristömelu ei saa ylittää asuntojen piha-alueilla seuraavia arvoja:

- L_{Cpeak} 115 dB (äänitapahtuman huippuarvo)
- L_{CE} 100 dB (C –painotettu äänialtistustaso)

Lisäksi päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq7-22}$ ei saa ylittää 55 dB. Keskiäänitasoa laskettaessa käytetään kaikille aseille ja räjähteille impulssimaisuuskorjausta 9 dB ellei esitetä tarkempaa korjausarvoa. Pääesikunta, 2005, Ympäristöministeriö, 2006

MELUTASON ARVIOINNIN MUITA KÄYTÄNTÖJÄ

MOOTTORIRADAT

- Oikeuskäytännön mukaan moottoriratojen ohjearvoina käytetään valtioneuvoston päätöksen mukaista melun keskiäänitason päiväohjearvo asuinalueilla 55 dB
- ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla 45 dB.
- moottoriratojen enimmäismelutasoina sovelletaan asuntoalueilla 60 dB(L_{AFmax}) ja loma-asutus- sekä ulkoilu- ja virkistysalueilla 55 dB (L_{AFmax})

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

- YMPÄRISTÖMELUN KESKEISIMMÄT VAIKUTUKSET
  - Häiritsevyys
  - Unihäiriöt
  - Vaikutukset kielelliseen viestintään
  - Kongnitiiviset häiriöt (lapset, muita ongelmia omaavat)
  - Sydän- ja verisuonitaudit

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

- Melu muuttuu stressiksi silloin, kun yksilöllä ei ole keinoja sen torjumiseksi
- Stressireaktioon kuuluu herkistyminen ärsykkeelle, jolloin siihen ei totu.

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

- **HÄIRITSEVYYS JA SYDÄN- JA VERISUONITAUDIT**
  - **Häiritsevyys** voi lisätä stressiä ja siitä seuraavia terveysvaikutuksia
  - **Unihäiriöt**
    - **Välittömät** – Nukahtamisvaikeudet, heräämiset, unen vaiheen muutokset, vaikutus unen laatuun, kehon liikkeiden lisääntyminen unen aikana
    - **Välilliset** – hyvinvoinnin, päiväaikaisen suorituskyvyn ja kognitiivisten toimintojen heikkeneminen, uneliaisuus
  - Keho alkaa reagoida ääniin Lamax tason ollessa yli 33 dB
    - Heräämistodennäköisyys kasvaa tason kasvaessa

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

- **HÄIRITSEVYYS JA SYDÄN- JA VERISUONITAUDIT**
  - **Melun aiheuttama kohonnut verenpaine**
    - Stressihormonien pitoisuuden lisääntyminen
    - Toistuvana voi johtaa verenpaineen nousun pysyväksi
  - **Sepelvaltimotauti**
    - Liikennemelualtistus on yksi sepelvaltimotaudin riskitekijöistä – voi johtaa sydäninfarktiin ja kuolemaan, ulkomelun tasonan yli 60 dBA (6-22)
    - Tieliikennemelu saattaa lisätä myös aivohalvausriskiä

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

**YMPÄRISTÖMELUN TERVEYS- JA HYVINVOINTIVAIKUTUKSET,
JOISTA TUTKIMUSNÄYTÖN VAHVUUS ON RIITTÄVÄ (EEA 2010)**

Vaikutus	Mittasuure	Kynnystaso = taso jonka yläpuolella vaikutus alkaa ilmetä tai ilmenee tavanomaista useammin
Häiritsevyys	Lden	42 dB
Oppiminen, muisti	LAeq	50 dB
Vaikutukset uneen Itse raportoitu unihäiriö	Ln	42 dB
Polysomnografiassa todetutu	Lmax, sisällä	32 dB
Raportoidut heräämiset	SEL sisällä	53 dB
Raportoitu terveys	Lden	50 dB
Stressihormonit	Lmax/Leq	Ei määritelty
Kohonnut verenpaine	Lden	50 dB
Sepelvaltimotauti	Lden	60 dB

MELUN TERVEYSVAIKUTUKSET

○ MELUN HÄIRITSEVYYS

- Vaikuttavia tekijöitä
  - Äänenlaatu
  - Melutaso (vain osin)
  - Taajuusjakauma
  - Esiintymisajankohta ja kesto, toistuvuus, ennakoitavuus
  - Äänen erityispiirteet (iskumaisuus, kapeakaistaisuus, amplitudimodulaatio...)
- muut
  - Asennoituminen melulähteeseen
  - Odotukset alueen melutasosta
  - Alueen käyttötarkoitus (loma-asuminen, virkistys)
  - Alueen aiempi melutaso – muutos
  - Pelko vaikutuksista omaisuuden arvoon
  - Muu terveys
  - Vaikuttamismahdollisuus (sen puute)

**Merkittävimmät melulähteet ja
niiden melupäästöön
vaikuttavat tekijät**

MERKITTÄVIMMÄT MELULÄHTEET –

	2011	2005	1998
Maantiet ($L_{Aeq\ 7-22}$)	285 000	350 000	320 000
Kadut ($L_{Aeq\ 7-22}$)	500-600 000	405 900	560 000
Rautatiet ($L_{Aeq\ 22-7}$)	110 000 (yö)	48 500 ¹	35 000 ¹
Lentoliikenne (L_{DEN})	25 000	22 800	65 000
Siviili-ilmailu	15 500	13 500	
Sotilasilmailu	9 600	10 400	
Vesiliikenne ja satamat ($L_{Aeq\ 7-22}$)	~300	300	500
Teollisuus ($L_{Aeq\ 7-22}$)	< 5 000	5 000	5 000
Siviiliampumaradat (L_{AImax})	< 3 000	3 000	7 000
Sotilasampumaradat	2 500 ⁽²⁾	--	--
Moottoriurheiluradat ($L_{Aeq\ 7-22}$)	< 2 000	2 500	2 000
Yhteensä	1 032 000-932 000	838 000	994 500

MERKITTÄVIMMÄT MELULÄHTEET –

JA NIIDEN MELUPÄÄSTÖÖN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

○ Tieliikenne

- ympäristömelulle **altistuvista n. 85 %** altistuu tieliikenteen melulle (kadut n. 55 % maantiet n. 30 %)
- Tieliikenteen melupäästöön vaikuttavat tekijät
  - liikennemäärä
  - nopeus
  - raskaiden (yli 3 500 kg) ajoneuvojen osuus
  - tienpinta
  - tien kaltevuus
- (risteykset, pysäkit, hidasteet)

MERKITTÄVIMMÄT MELULÄHTEET –

JA NIIDEN MELUPÄÄSTÖÖN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

○ Raideliikenne

- ympäristömelulle altistuvista n. 10 %
- Raideliikenteen melupäästöön vaikuttavat tekijät
  - liikennemäärä
    - eri junatyypin pituudet ja osuudet
  - nopeus
  - kiskonpinta

(asemat, ratapihat, vaihteet, sillat, kurvit)

MERKITTÄVIMMÄT MELULÄHTEET –

JA NIIDEN MELUPÄÄSTÖÖN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- Lentoliikenne

- ympäristömelulle altistuvista n. 3 %
- Lentoliikenteen melupäästöön vaikuttavat tekijät
  - konetyypit
  - lentojen lukumäärä
  - lentoreitin sijainti
  - lennon vaihe (nousu, lasku)

(Huom. kiitoteiden jatkeet, melun häiritsevyys melualueiden ulkopuolella)

MERKITTÄVIMMÄT MELULÄHTEET –

JA NIIDEN MELUPÄÄSTÖÖN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- Muut melulähteet yhteensä ~1% (8 000-15 000 altistujaa) ympäristömelulle altistuvista
  - Ampumaradat
    - Aselajit (haulikko vs. pienoiskivääri .22 cal)
    - ammuksen tyyppi
    - (laukausmäärät)
  - Moottoriradat
    - harrastetut lajit
    - radan pinta
  - Teollisuus
    - koneiden ja laitteiden melutaso
  - Satamat ja vesiliikenne
    - laivojen/veneiden aiheuttama melutaso
    - koneiden ja laitteiden melutaso

HÄIRIÖKSI KOETTAVA MELU/MELUTAPAHTUMAT

- On eri asia kuin melulle altistuminen
  - Altistusta tai asenteita ei ole selvitetty Suomessa
- rakentaminen
- vapaa-ajan toiminnat,
  - ulkoilma konsertit ja tilaisuudet
  - maastoliikenne
- kiinteistöhuolto ym.
- naapurit
- huoneistojen sisältä toisiin huoneistoihin kuuluva melu

MELUN LEVIÄMINEN JA SIIHEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

MELUN LEVIÄMINEN

○ ÄÄNILÄHDE

- Kone, tehdas, tie, rata jne.
- Äänen suuntaavuus (esim. ampumamelu, koneet/laiteet)
- Äänen taajuus (pientaajuisuus < 200 Hz, taso – voimakkuus)

○ SIIRTOTIE

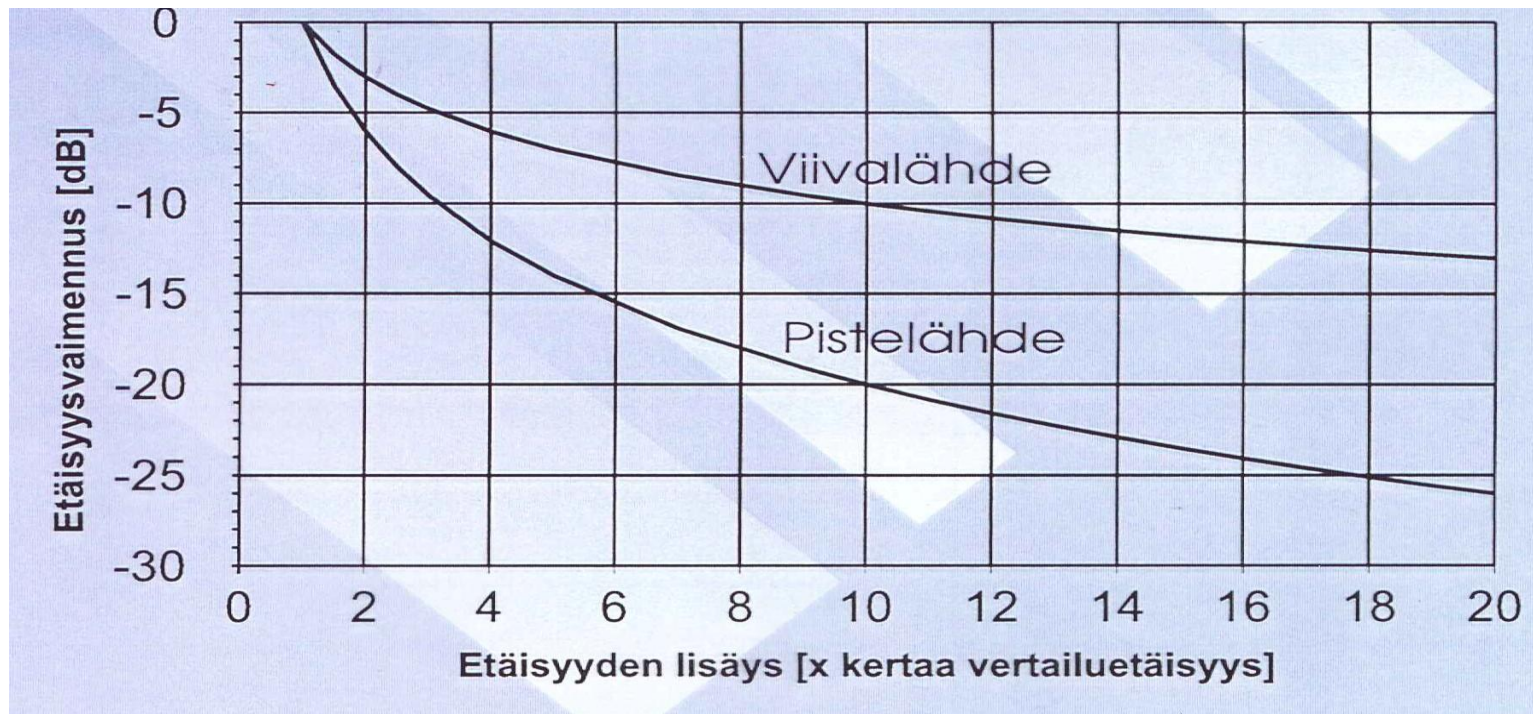
- Reitti ilmassa, maaperän kovuus, maastonmuodot, kasvillisuus, sää (tuuli, kosteus, lämpötila)
- Maaperä, rakennuksen runko, ilmastointikanava

MELUN LEVIÄMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

○ Etäisyys

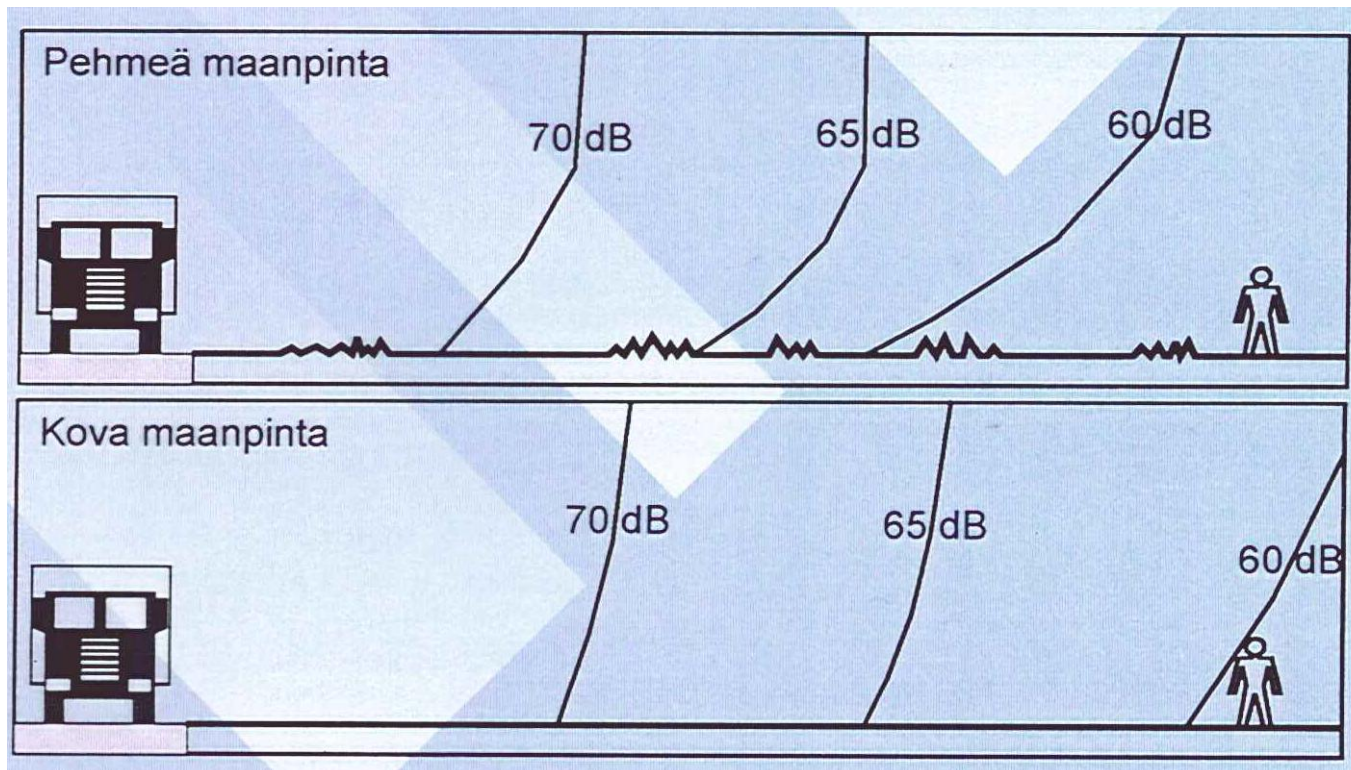
- pistemäinen lähde etäisyyden kaksinkertaistuksessa – 6 dB
- viivalähde (tie) etäisyyden kaksinkertaistuksessa – 3 dB (keskiäänitaso)

MELUN LEVIÄMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

○ Maan pinta

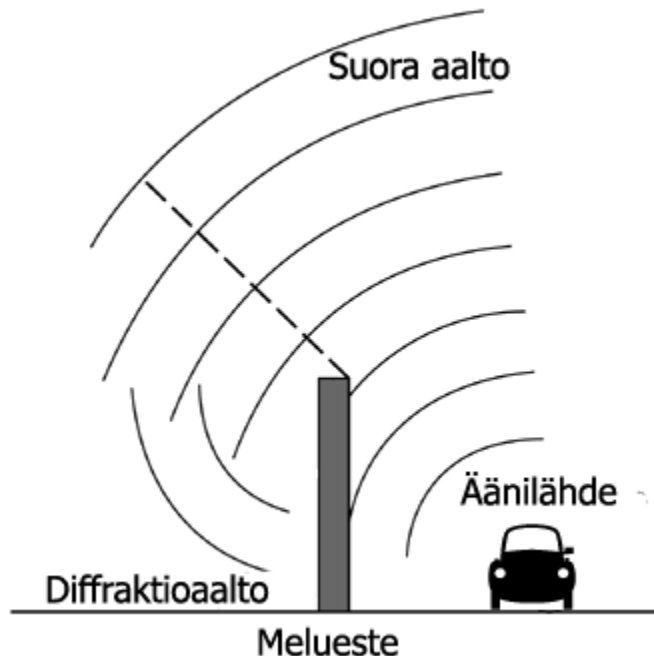
- pehmeä maanpinta vaimentaa
- kova vahvistaa (heijastukset)

MELUN LEVIÄMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

○ Maastonmuodot ja esteet

- maastomuodon/esteen mitat ja sijainti verrattuna melulähteeseen tai kohteeseen
- saavutettava vaimennus yleensä 3 – 15 dB

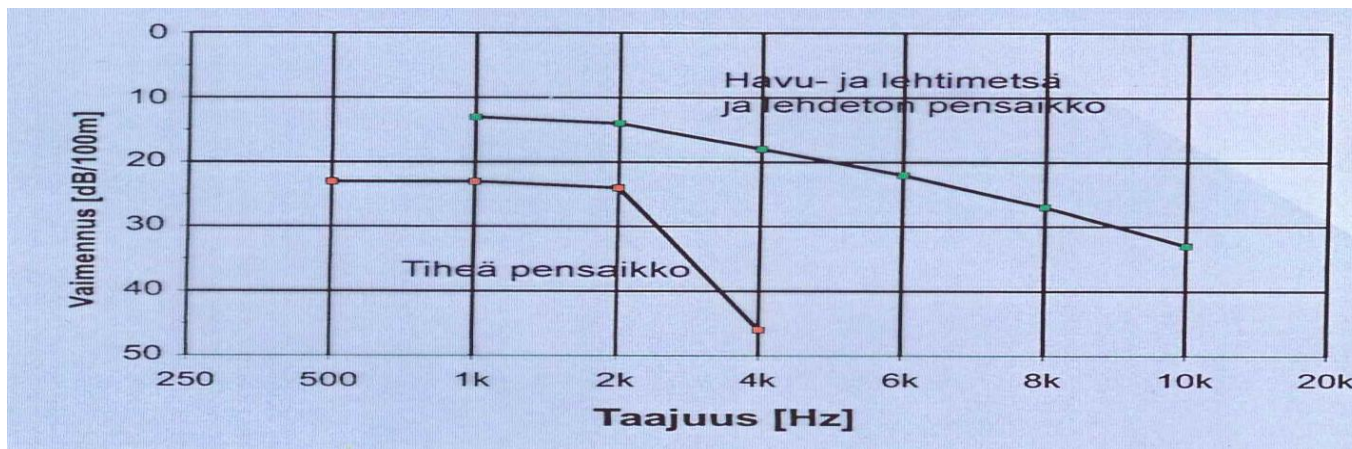
MELUN LEVIÄMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

○ Ilman absorptio

- ympäristömelun tyypillisillä etäisyyksillä (alle 500 m), merkitystä 500 Hz ylöspäin

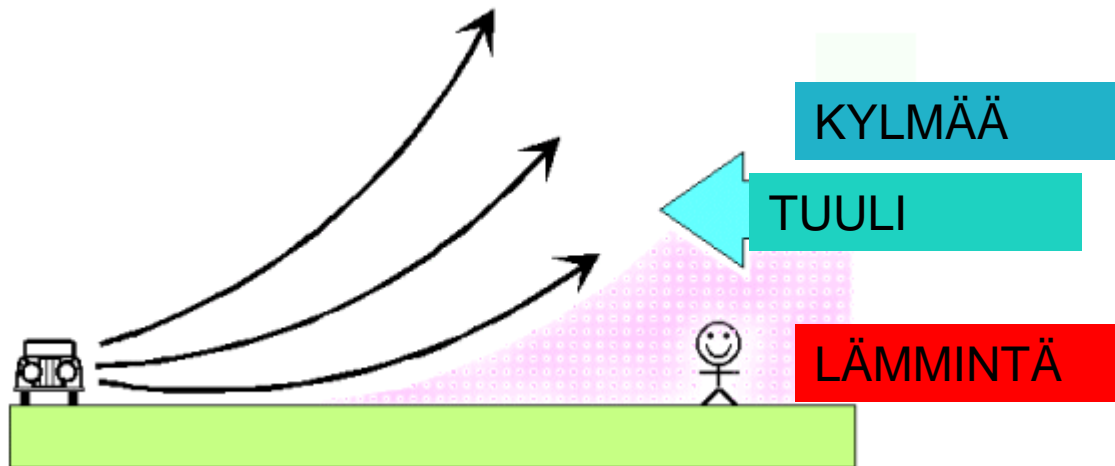
○ Kasvillisuus

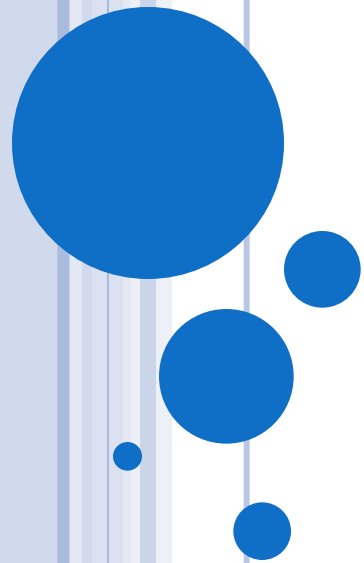
- vaaditaan riittävän tiheä ja leveä vyöhyke (min. 20-30 m)
- vaikutus lähinnä yli 1000 Hz taajuuksilla
- psykologinen vaikutus

MELUN LEVIÄMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

- Sää (vaikutukset vaihtelevat merkittävästi eri oloissa)
  - tuulensuunta ja nopeus
  - lämpötila(kerrostuneisuus)
    - lämpötila nousee korkeuden kasvaessa = äänen vaimeneminen (äänivarjo)
    - lämpötila laskee korkeuden kasvaessa = äänen voimistuminen

Meluntorjunnan perusteet

MELUNTORJUNTAKEINOJA

- Toimintojen sijoittelu
  - Maankäytönsuunnittelu
    - Melua sietävät toiminnot lähekkäin, herkät kohteet etäälle meluavista toiminnoista
- Päästön vähentäminen/melupäästöön vaikuttaminen
  - Liikennesuunnittelu
    - liikennemäärät, raskasliikenne, väylien jäsentely ja hierarkia
  - kunnossapito
  - laiteiden korvaaminen hiljaisemmilla (BAT),
  - toiminta-aika

MELUNTORJUNTAKEINOJA

- Leviämisen estäminen/rakenteellinen meluntorjunta
  - melusteet, rakennukset, koteloinnit (teollisuus)
- Kohteen suojele/rakennus
  - julkisivun ääneneristävyys (ikkunat, seinät, ilmastointiaukot)

Meluselvitysten perusteet

MELUTILANTEEN KUVAAMINEN

- **Selvityksen tekijän tulee olla ammattitaitoinen**
  - ei virallisia pätevyysvaatimuksia tai kokeita
  - vapaaehtoisia akreditointeja/sertifiointeja tehty
- **Melutilanne tulisi kuvata ensisijaisesti laskennallisesti, mutta myös mittaukset mahdollisia**
  - Usein tarvitaan molempia, lähtötiedot, melun erityispiirteiden tunnistaminen ja varmentaminen

MELUTILANTEEN KUVAAMINEN – LASKENTA

- **Laskenta +**

- Laaja laskenta-alue
- Ennustetilanteen tarkastelu
- Muutokset voidaan kuvata nopeasti ja luotettavasti, meluntorjunta tai muiden vaihtoehtojen vertailu
- Yksittäisen toimijan tai melulähteen aiheuttaman melun selvittäminen

MELUTILANTEEN KUVAAMINEN – MITTAUS

○ **Mittaus +**

- Yksittäinen tai harvoja (häiriintyviä) kohteita
- Melun erityispiirteen tunnistaminen
- Laskentatulosten arviointi (varauksin)
- Lähtötietojen hankinta (teollisuusmelulähteet jne.)
- Vanha kohde, jonka ongelmakohteet ovat jo tiedossa
- Meluselvityksen tarpeen arviointi

○ **Mittausten toteutus**

- Ohjeet mittausten suorittamiseen (ympäristömelun mittaaminen, YM Ohje 1/1995, Ampumaratamelun mittaaminen YM 1999, ..., (standardit)

MELUTILANTEEN KUVAAMINEN – MITTAUS

- **Tiedettävä ja tiedostettava**
  - Mitä (toiminnan tunteminen), missä, milloin mitataan, millä laiteella
- **Valittava mitattavat suureet (mitä tietoa halutaan)**
  - keskiäänitaso, enimmäistasot, taajuudet (HZ) oktaavi tai terssi (1/3 oktaavi) kaistoittain
- **Mittauksen keston valinta**
  - melun luonne, häiriöt, mittauksen tarkoitus
- **Säöolosuhteet huomioitava**
  - ohjeen mukaiset, tarpeen mukaiset (alueelle / kohteelle tyypillinen / haluttu)
  - aina kirjattava

MELUTILANTEEN KUVAAMINEN – MITTAUS

- **toiminnan huomioiminen ja kirjaaminen**
  - toiminnan aktiivisuus, normaali tai 0-100%
- **muut olosuhteet = häiriöt**
  - kirjattava ja vaikutus melutasoon arvioitava
  - taustamelutaso
- **Tulokset ja raportointi**
  - kts. soveltaen laskentojen raportointi + ohje 1/1995

MELUSELVITYSTEN LAAJUUS

- **Meluselvityksen tulee antaa tietoa siitä, miten melu vaikuttaa alueen ympäristöön, mitä haittavaikutuksia siitä voi olla ympäristössä sekä onko toiminta mahdollisesti ristiriidassa kaavoituksen tai maankäytön kanssa.**
- **Selvitykseen tulee ottaa mukaan kaikki melun kannalta merkittävät toiminnot liikenne jne.**
- **Selvityksessä olisi huomioitava ja esitettävä myös meluun mahdollisesti liittyvät erityispiirteet**
  - iskumaisuus, kapeakaistaisuus, pientaajuisuus, toiminnan ajoittuminen, erityisen meluisat toiminnot (lyhytaikaisetkin esim. soihdutus, rikotus)

MELUSELVITYSTEN LAAJUUS

- **Selvityksen laskennallinen laajuus riippuu ensisijaisesti alueen ympäröivästä maankäytöstä. Selvityksillä tulee kuvata melun vaikutukset alueellisesti yleensä niin, että alin melutaso käyrä/alue on 45-40 dB tai jopa 35 dB, jos läheisyydessä esim. loma-asutusalueita, virkistysalueita tai luonnonsuojelualueita**
  - mittauksilla ko. kattava tieto on vaikeaa saada, tästä syystä laskennallinen tarkastelu on yleensä tarpeen
- **Selvityksen on kuvatta tarvittaessa myös toiminnan eri vaiheista aiheutuvat melutasot kattavasti = merkitykselliset muutokset**
- **Tarvittava meluntorjunta ja sen vaikutus on myös aina esitettävä ja mahdollisesti selvitettävä BAT**

MELUSELVITYSTEN LAAJUUS

- **Liikenteen vaikutukset tulee selvittää siltä alueelta, jossa muutos voi olla merkittävä (= n. + 2 dB)**
- **Selvityksistä tulisi nähdä myös muutos nykyiseen melutilanteeseen**

MELUSELVITYSTEN PUUTTEITA JA ONGELMIA

TULKINTA JA ONGELMAT

- **Meluselvitysten taso**
  - **Laskennat**
    - Puuttuvat lähtötiedot tai ei esitetty lainkaan, tiedon lähde puuttuu
    - Melun suuntaavuus unohdettu
    - Liian matalat lähtötasot
  - **Ei selvitetty melulle altistuvien lkm**
  - **Maankäyttöä ei huomioitu**
  - **Melun erityispiirteitä ei ole huomioitu tai niitä on sovellettu väärin**
    - Iskumaisuus, kapeakaistaisuus – luonteeltaan lisätään +5 dB
  - **Eri toimintojen tai toimintavaiheiden melu selvitetty puutteellisesti**

MELUSELVITYSTEN PUUTTEITA JA ONGELMIA

- **Satunnaisemmat, mutta ihmisten kokeman häiriön kanalta merkitykselliset toiminnot jätetty käsittelemättä**
- **Meluntorjuntakeinojen esittäminen**
  - tehon liioittelu
  - meluntorjuntarakenteiden sijaintien epäselvyys
  - torjuntatoimien toteuttamisen aikataulu epäselvä
- **Vertailu ohjearvoihin puutteellista tai ei ole tehty ollenkaan**
- **Tuloksia yleistetty liikaa**
- **pientaajuista melua ei ole huomioitu**

MELUSELVITYSTEN PUUTTEITA JA ONGELMIA

- **Meluselvitysten taso puutteita**
  - **Mittaukset**
    - Huonot sääolosuhteet
    - Väärin suoritettut mittaukset
    - Taustamelun huomiotta jättäminen
  - **Puutuvat tiedot altistumisesta**
  - **Maankäyttöä ei huomioitu**
  - **Melun erityispiirteitä ei ole selvitetty tai niitä on sovellettu väärin**
    - Iskumaisuus, kapeakaistaisuus – luonteeltaan lisätään +5 dB
  - **Melutason ja toiminnan välinen yhteys jää epäselväksi**
    - toimintaa ei ole seurattu tai varmistettu mitkä toiminnot ovat käynnissä mittausten aikana

ONGELMIA

- **Toiminnan intensiteetin vaihtelun huomioiminen**
  - Esim. pienet satamat, joissa lastausta vain yhtenä tai muutamana päivänä viikossa
- **Toiminnan ja lähialueen käytön vaihtelu**
  - ampumaradat. moottoriradat ym. vs. loma-asutus
- **Meluhaitan tulkitseminen**
  - melutaso ylittyy yöllä piha alueella, mutta ei rakennuksen julkisivulla
  - vaikuttaako melu koko virkistysalueen käyttöön vai vain osaan siitä
- **meluisat / erityisen häiritsevät satunnaiset toiminnot**
  - soihdut, rikotus jne.

RAPORTOINNIN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

- KAAVA + LUPA

○ Taustatiedot

- *Tapauskuvaus tarkoituksenmukaisessa laajuudessa (nykytilanne).*
- *Kartta ympäröivästä alueesta toiminnan/kaavan sijoittuminen*

○ Lähtötiedot

- *Melulähteiden perustiedot:*
- *liikennetiedot, määrä, nopeus, raskaat ajoneuvot, junatyypit jne.*
- *teollisuuslaitoksista äänitehotasot, sijoittuminen, toiminta-ajat, toiminnan kuvaaminen*
- *mahdolliset meluntorjuntatoimet*
- *laskennoissa käytetyn kartta-aineiston tarkkuus*

○ Menetelmät

- *Kuvaus selvityksen teossa käytetyistä laskentamenetelmistä ja/tai mittauksista ja niiden toteuttamisesta.*

RAPORTOINNIN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

- KAAVA + LUPA

○ Tulokset

- *meluvyöhykkeet tai melumittauspisteet ja niiden tulokset kartalla*
  - *nykytilanne sekä hankkeen mukainen tilanne mahdollisine vaihtoehtoineen..*
- *Melutasot eri kerroksien tasalla, jos kerrostalo melualueella.*
- *Melulle altistuvien määrä (huom! melulle herkät kohteet)*
- *Melun erityispiirteiden tarkastelu (kapeakaistaisuus, iskumaisuus)*

- *Melun yhteisvaikutuksen tarkastelu, mikäli melulähteitä useita.*
- *Arvio kaavan vaiheittaisen toteutuksen vaikutuksista melutilanteeseen.*

RAPORTOINNIN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

- KAAVA + LUPA

○ Tulokset

- *Tiedot ohjearvot ylittävälle melulle altistuvien asukkaiden määrästä.*
- *Tarkastelu sellaisista häiritseviksi koetuista meluvaikutuksista, joita ei voi kuvata nykyisiin ohjearvoihin verrattavilla tunnusluvuilla.*
- *Tiedot alueen nykyisestä melutilanteesta, mikäli alueella ennestään melulle herkkää toimintaa.*
- *Melutilanne kaavan toteuduttua ilman torjuntatoimia.*

○ Tulosten tarkastelu, johtopäätökset

- *Sanallinen tulosten arviointi maankäytön kannalta.*
- *Selvitys toteutettavista meluntorjuntatoimenpiteistä. Tulee näkyä itse ase-makaavassa ja sen ehdoissa ajoituksineen. Voi lisäksi olla itse meluselvityksessä.*

